

Het beleid van de SFX voor 2022 – 2026

Voorstellen van de beleidsgroep

Vooraf

Het lokaal team heeft in het najaar van 2020 aan enkele mensen gevraagd om vanuit hun betrokkenheid beleidsvoorstellen te doen voor de toekomst van de SFX. Deze vraag bleek nodig midden in de coronacrisis. Hoe gaan we verder als er weer meer kan, gaan we weer over tot de orde van de dag, of is dit het moment om eens goed vooruit te kijken? De crisis was de aanleiding, maar het bleek al gauw dat de noodzaak er al eerder was. In vijf bijeenkomsten zijn de volgende onderwerpen besproken: communicatie, de externe context van t Zand, spiritualiteit en liturgie, en beleidsvorming, en de laatste keer conclusies en hoe verder. De begeleidende notities en verslagen zijn beschikbaar op het secretariaat van t Zand. Ze zijn ook tussentijds gedeeld via de mail aan alle zanders.

Hieronder zijn de definitieve voorstellen opgenomen, die we aanbieden aan het lokaal team. We hopen dat hiermee creativiteit en nieuw elan vrijkomt voor de geloofsgemeenschap van de Sint Franciscus Xaverius en daarbuiten. Het lokaal team en de geloofsgemeenschap zijn nu aan zet om zich uit te spreken over deze voorstellen.

Een kort woord over visie, doelstellingen en de voorstellen zelf.

De visie van de SFX als geloofsgemeenschap wordt treffend verwoord in haar logo: “Gastvrij en spiritueel in stad en regio”. Die gastvrijheid bestaat uit openheid voor ieder die contact met de SFX zoekt, voor elkaar, en spiritueel door de blijvende aandacht voor de zoektocht van ieder naar zinvol leven en daarin het overstijgende verlangen naar verbondenheid. Deze verbondenheid duiden wij met het zoeken naar Gods aanwezigheid onder ons. De geloofsgemeenschap is daartoe een middel, geen doel op zich. Als gastvrije gemeenschap werken we aan de motivatie en betrokkenheid bij de samenleving en alle problemen die zich daar voordoen. De kerk is er dus niet omwille van zichzelf. Vanuit deze visie stellen we doelen op, hier voor de kortere termijn van vier jaar. Deze gaan vooral om versterking van interne structuur van communicatie, onderlinge zorg, openleggen van langer lopende ontwikkelingen in de samenleving en de kerken en vandaar versterking van betrokkenheid bij wat er in de Amersfoortse samenleving leeft.

Deze doelstellingen worden hier S.M.A.R.T geformuleerd: *Specifiek*; wat willen we concreet bereiken; is het doel *Meetbaar*; is het doel *Aanvaardbaar* voor iedereen die bij de doelen betrokken is; is er draagvlak voor; is het *Realistisch*, haalbaar; en er moet een *Termijn* aan gekoppeld worden met deadline. We hebben geprobeerd de hier volgende voorstellen aan deze eisen zoveel mogelijk te laten voldoen.

Bij elk van de vier thema’s hebben we één voorstel als urgent aangegeven. We pleiten er voor dat het lokaal team deze zo spoedig mogelijk uit zal werken en realiseren.

De deelnemers waren, Phil Jacobs, Bart Verreijt, Adriaan van Es, Huib Klamer, Jos Smeels, Ria Sweers, Marja Hoogendoorn, Wim Jansen (over communicatie), Cor Arends.

Amersfoort, maart 2021.

1. Pastoraat en communicatie

Gesprek. Er is grote behoefte aan onderlinge communicatie. Dit geldt voor alle gebieden en niveaus. Het onderlinge contact staat door Corona al onder druk, maar deze crisis heeft ook een grote behoefte zichtbaar gemaakt. Dit is een behoefte aan onderlinge betrokkenheid, pastorale zorg bij ingrijpende en minder ingrijpende gebeurtenissen, geloofsgesprek en heldere interne en externe communicatie over alles wat er intern en extern, zoals in de parochie en erbuiten, gaande is.

Gelovigen ervaren een binding met hun geloofsgemeenschap als er vitale contacten bestaan: onderling en met de pastores.

Voorstellen:

1.1 Ieder jaar wordt een bezinning- en ontmoetingsdag gehouden voor de hele SFX-gemeenschap

De SFX-lijn wordt uitgebreid : er komt een telefoonnummer bemenst door een klein team van getrainde medewerkers voor pastorale vragen en noden. Deze wordt actief aangeboden.

Er wordt pro-actief contact opgenomen met iedere 'zander' om te horen hoe t gaat, en of extra betrokkenheid wenselijk is.

Op het website-deel van de SFX van de parochie komt een contact- knop voor vragen en opmerkingen. Deze wordt actief beheerd.

Iedere maand wordt er na de viering een thema besproken voor alle kerkgangers. Het onderwerp is afhankelijk van de actualiteit. Maar ook ingrijpende thema's als palliatieve zorg, euthanasie, eenzaamheid, zegening van homostellen. Daarmee wordt de onderlinge communicatie en samenhang bevorderd.

Het SCC wordt gevraagd hierin het voortouw te nemen.

1.2 Voorstel *pastorale zorg bij ingrijpende gebeurtenissen*

De SFX kiest uit haar midden een eerst verantwoordelijke pastor. Deze is door opleiding en levenservaring in staat om bij ingrijpende levensgebeurtenissen en levensvragen mensen terzijde te staan. Een taakomschrijving, zending en opdracht worden gemaakt door het lokaal team in samenspraak met het pastoresteam van OLVA.

Verantwoording:

Met de verdunning van het pastoresbestand en de vergroting van hun werkerrein territoriaal en inhoudelijk, wordt de binding lossen: de pastores functioneren voor de gelovigen 'in de verte' en zijn voor hen steeds minder relevant, want onbekend. Een ernstig gevolg is dat spiritueel, religieus leiderschap ontbreekt waardoor spirituele armoede maar ook willekeur kunnen ontstaan.

1.3. Nieuwe media kunnen een grote rol spelen in het onderling contact.

Via zoombijeenkomsten open voor iedereen worden er ontmoetingsplekken gecreëerd met als doel onderling gesprek, meeleven, en uitwisseling van ideeën.

Streamen van de vieringen bleek een goed initiatief en dient voortgezet te worden.

Het interactief gebruiken van de media verder ontwikkelen, via internet, maar ook inspelen op actualiteit door het projectiescherm in de kerk daarvoor in te zetten.

Met prioriteit dient de pastorale zorg bij ingrijpende gebeurtenissen ter hand te worden genomen.

2. Liturgie

De SFX heeft een lange liturgische traditie van betrokkenheid bij de dagelijkse en maatschappelijke problemen van mensen, dichtbij en ver weg. Een vaste groep voorgangers, koren, dirigent en pianist/organist, lectoren zijn de dragende krachten. Het beleid van gebedsdiensten en maandelijks eucharistieviering wordt daarom voortgezet.

Knelpunten zijn de volgende.

2.1. Het draagvlak voor de eucharistievieringen staat onder spanning vanwege de verschillende vormen en betekenis die aan de eucharistie wordt gehecht. Bezinning op de betekenis van de eucharistie en de wijze waarop gevierd wordt is dringend nodig.

Voorstel: Een studiegroep doet voorstellen voor gesprek en beleid t.a.v. de wijze waarop de eucharistie op tZand gevierd wordt.

2.2 Een tweede knelpunt is de aandacht voor de sacramenten. De zeven sacramenten leiden een karig bestaan op tZand. In OLVA-verband vindt de sacramentenvorbereiding plaats, maar plaats en betekenis er van wordt steeds marginaler beleefd als iets incidentiels.

Voorstel: de studiegroep krijgt de opdracht na de gedachtenvorming over eucharistie voorstellen te ontwikkelen voor sacramenteel beleid op tZand. Dit zou na het gesprek over eucharistie plaats kunnen vinden.

Verantwoording: door het ontbreken van priesters is de aandacht voor sacramenten nagenoeg verdwenen. De eucharistie wordt door een groeiende groep ervaren als een vreemd element. Dat is ongewenst, want aan het katholiek-zijn zijn minimaal twee aspecten: spiritualiteit en sacramenten; dat tweede aspect moet opnieuw worden doordacht en opgepakt. Ondanks het priestertekort is ook aandacht nodig voor ziekenzalving (ging niet door vanwege Corona), eerste communie, vormsel. Probleem bij eerste communie en vormsel is: jongeren zijn er niet/nauwelijks meer in de SFX. Daarom gebeurt nu veel in gezamenlijkheid met andere geloofsgemeenschappen. Dat laatste is geen probleem zolang het gaat om voorbereidingen; de viering moet echter wel in de eigen gemeenschap plaatsvinden en de geloofsgemeenschap moet actief betrokken worden in de voorbereiding.

2.3 Bij het streamen van vieringen kunnen we ook meer doen: uitvinden wat in een viering 'ingevlochten' kan worden aan maatschappelijke thema's en persoonlijke ervaringen. Nagesprek en voorbereiding kan ook b.v. via een zoom-meeting worden georganiseerd.

Met prioriteit dient een studiegroep ingesteld te worden met als opdracht de eucharistie en de sacramenten zoals deze beleefd worden op tZand te onderzoeken en voorstellen te ontwikkelen voor een bezinning hierover binnen de geloofsgemeenschap.

3. Diakonie

De Caritas-werkgroep binnen SFX is onderdeel van de Parochiële Caritas Instelling van OLVA. Het werk van de caritas is wezenlijk voor de diaconale opdracht van de kerk.

3.1 Voorstel: *de caritaswerkgroep en andere diaconale groepen worden versterkt, hun takenpakket verbreed, en er wordt regelmatig verslag van gedaan van hun werk zodat het meer en meer een gedeelde opdracht van de hele gemeenschap wordt en ook structureel onderdeel van de vieringen wordt. Bundeling van krachten is gewenst zowel binnen de geloofsgemeenschap als binnen OLVA en de binnenstadskerken.*

3.2 De SFX gaat strategische verbindingen aan met maatschappelijke en kerkelijke partners, zoals straatpastoraat, schuldhulpverlening en voedselbank (de voedselmand is een mooi symbool voor onze betrokkenheid!). Prioriteiten worden gesteld op voorstel van de caritas-werkgroep. Financiële bijdragen worden gekozen op grond van deze prioriteiten.

3.3 Het collecteschema wordt hierop aangepast, ook op voorstel van de SFX-caritas-werkgroep.

Dit en achtergrondinformatie worden regelmatig gedeeld in de eigen en publieke media.

3.4 Maatschappelijke problemen worden door het SCC aan de orde gesteld in samenwerking met Amersfoortse partners. Voorbeelden zijn het schilderijen-evenement van straatpastor Bernadette van Dijk, het 10-geboden project en het project Werken van Barmhartigheid. Het SCC stemt dit af met de caritas, de werkgroep communicatie en publicatie, en de pastoraatsgroep.

Met prioriteit worden de caritas-werkgroep en andere diaconale groepen op t Zand versterkt

4. Beleid en organisatie

De beleidsgroep stelt vast dat er te weinig visie, coördinatie is op inhoud en bepalen van zwaartepunten. Groepen werken langs elkaar heen, er is weinig samenhang, en inspiratie wordt aan het toeval overgelaten. Hier ligt veel achterstallig onderhoud. Op beleidsmatig gebied doen wij de volgende voorstellen:

4.1 Voorstellen ter versterking van interne structuur. *Het lokaal team stelt portefeuillehouders aan uit haar midden voor vier pijlers: pastoraat, diaconie, spiritualiteit/ liturgie en beheer. Daaraan gekoppeld worden alle werkgroepen en clubs ingedeeld naar deze pijlers. Twee keer per jaar organiseert het lokaal team een breed overleg per pijler met inbegrip van de stichting Vrienden van t Zand, SCC, de Vereniging Geloofsgemeenschap, de Pastoraatsgroep, het lokaal team.*

Waar werkgroepen bestaan uit niet meer dan twee mensen wordt bekeken of samenvoeging met een andere werkgroep mogelijk is.

4.2 Inhoudelijke versterking. *Het lokaal team stelt een adviesgroep samen, bestaande uit inhoudelijk sterke mensen. Deze groep kan gevraagd en ongevraagd advies geven over grotere inhoudelijke kwesties en ontwikkelingen. De leden kunnen zowel uit de eigen SFX komen als ook van buiten (OLVA, binnenstadskerken).*

4.3 Een zwaartepunt voor deze groep zou kunnen zijn hoe jongere generaties te betrekken bij t Zand.

Het is dringend geboden te onderzoeken hoe jongere generaties te interesseren voor de SFX, en hen ook daadwerkelijk ruimte en verantwoordelijkheid te geven voor eigen accenten, initiatieven, activiteiten en vieringen. Dit geldt zowel voor gezinnen met opgroeiende kinderen als (studerende) jongeren. Op de langere termijn is dit de enige weg om te overleven.

4.4 Financieel. Meer transparantie is nodig op financieel gebied. OLVA beheert de budgetten en deelt toe. Inzicht in de inkomsten en uitgaven per geloofsgemeenschap moet transparanter wil het draagvlak blijven voor de financiën. Normering voor de kerkbijdragen ontbreekt (zoals bij PKN-kerken). Mensen zouden beter moeten weten waarvoor ze precies geven.

Het lokaal team geeft jaarlijks en indien mogelijk vaker gedetailleerde informatie over de financiële gang van zaken en verantwoordelijkheden van de SFX in relatie tot OLVA, en het beleid van OLVA.

4.5 Administratie. De eigen administratie waaronder de adressenbestanden, is niet op orde. Veel is overgeheveld naar het OLVA-secretariaat, en er is niet voor gezorgd dat ter plaatse de gegevens ook

beschikbaar bleven voor o.a. het “pastorale gebeuren”. Daardoor zijn er geringe mogelijkheden om de bij t Zand betrokkenen direct te benaderen, iets wat zeker in de mediatijd een noodzaak is.

Het lokaal team zorgt voor een adequate bemensing van het secretariaat. Prioriteit heeft het jaarlijks actueel houden van mailadressen en andere adressenbestanden.

4.6 De betekenis van OLVA voor velen is binnen de SFX onduidelijk.

De geloofsgemeenschappen werken weinig met elkaar samen. Wel is de voorbereiding op de sacramenten gezamenlijk, en er is een groep uitvaartbegeleiders. Maar inhoudelijk is er weinig of geen gesprek, uitwisseling of afstemming.

Er is regelmatig een bestuurslid bij het overleg van de Zandraad en pastor Josephine van Pampus neemt deel aan de vergaderingen van de Pastoraatsgroep en het voorgangersoverleg. Dan gaat het over actuele onderwerpen die op dat moment spelen. Overleg over grotere overstijgende onderwerpen komen in die overleggen niet aan de orde. B.v. het beleid van de parochie over de langere toekomst (zoals samenwerking Amersfoort/Baarn), welke opvattingen er leven omtrent het priestertekort in de toekomst, de visie op de kerkgebouwen in de toekomst en het te voeren beleid op liturgisch, catechetisch, diaconaal en pastoraal vlak.

Voorstellen:

4.6.1. Het lokale team heeft een keer per jaar overleg met het bestuur van OLVA/pastoresteam om los van concrete problemen van gedachten te wisselen.

4.6.2. Het lokaal team geeft regelmatig inzicht in de ontwikkelingen binnen OLVA en de gemaakte afspraken tussen OLVA en SFX.

4.6.3. Naar versterking van de inbreng van de SFX naar OLVA-bestuur wordt door het lokaal team actief gezocht.

Prioriteit dient te krijgen de interne administratie, de interne communicatie via de opbouw van pijlers, en vandaaruit het ontwikkelen van een visie op de SFX als geloofsgemeenschap. Op basis daarvan kunnen nieuwe initiatieven genomen worden zoals aandacht voor jongere generaties.